

Bemærkninger.

ad 1. Det er en Kendsgerning, at alle private Realskoler, det være større eller mindre, arbejde under et stærkt økonomisk Tryk. Selv de bedre frekventerede af Skolerne kunne kun bestaa ved at hve Lærerpersonalet et forholdsvis meget tarveligt Honorar, og Bestyrerens Indtægt eller Overskud af Skolevirksomheden er i alle de Tilfælde, der ligge indenfor Udvalgets Kendskab, i høj Grad beskedent. De større Skoler ligge som Regel i større Byer, hvor Tilvejebringelsen af tidsvarende Lokaler medfører bethdelige Udgifter, og hvor Lærerpersonalet maa lønnes noget bedre for at kunne subsistere. Ikke desto mindre maa det indrømmes, at den meget lille Skole arbejder under større økonomiske Vanskeligheder end den middelstore og de største Skoler; man tror derfor at have taget tilbørligt Hensyn til dette Forhold ved at foreslaa Statstilskuddet delt i 3 Dele i Overensstemmelse med den Tanke, der ligger til Grund for ovennævnte Lov af 12te April 1892 om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler. Spørges der om, hvilken økonomisk Betydning Forslagets Gennemførelse vil faa for de hidtil statsstøttede dimissionsberettigede Drengeskoler, da er Udvalget paa Basis af det fra Landets Skoler særlig af Hensyn til Statstilskud C. ($\frac{1}{5}$ af Lærerslønningerne) og til Udarbejdelse af Pensionersforslaget indsamlede Materiale kommet til det Resultat, at kun enkelte, som Regel meget smaa Skoler ville lukke ved Forslaget. Flertallet af Skoler vil opnaa et lille Overskud, der paa det nærmeste vil medgaa til at dække den Udgift, som Skolerne ville paadrage sig ved Forpligtelsen til at sikre det faste Lærerpersonalet en Pension. Kun et Par Skoler ville paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger faa et noget lavere Statstilskud end hidtil. Udgiften for Statskassen til de her omhandlede Skoler, i alt 35 Realskoler, vil efter dette Forslag vokse med ca. 13,000 Kr., hvoraf omtrent Halvdelen antagelig vil udgøre Statsbidraget til Pensioneringen. (Udvalget gaar ud fra, at det aarlige Beløb, der skal indbetales til et Pensionersfond for at sikre en Lærer en i passende Forhold til hans Gage itaende Efterløn, kan sættes til 10 pCt. af Gagen. Til Udredelsen af disse 10 pCt. foreslaar man, at der af Statstilskuddet tilskydes en Kvotabel — 3 à 4 pCt. —, medens Resten dels tages af det lokale Tilskud, dels tilvejebringes ved Skolens og Lærernes egne Bidrag). Hvad angaar de dimissionsberettigede Drengeskoler, som hidtil ikke ere blevne støttede af Staten, og som paa en enkelt nær ligge dels i Kjøbenhavn, dels i større Provinsbyer, i alt 12 Skoler, da vil Totalsummen af Statstilskuddene til disse naa op til ca. 25,000 Kr., hvoraf omtrent 3,000 Kr. vil medgaa til Pensioneringen.

ad 2. Med Hensyn til de kommunale og særlig stillede Realskoler — i alt 29 — anser Udvalget sig ikke for kompetent til at fremkomme med Forslag til Forandring af den hidtil gældende Fordeling af Statstilskud. Kun forekommer det os naturligt, om der af Statskassen ydes Hjælp til de faa Skoler, ved hvilke Lærerne ikke have Udgang til Pension, eller hvor man ikke har magtet at opsamle et tilstrækkeligt Pensionersfond. Den herved forarsagede aarlige Merudgift vil dreje sig om noget som 2,000 Kr.

ad 3. Hvad angaar Statstilskud til Pigeskolerne, da bemærkes det, at Udvalget intet Mandat har haft til at varetage deres Interesser. Man antager imidlertid, at nærværende Forslag er anvendeligt ogsaa paa disse Skoler, naar Statstilskuddene, som foreslaaet, reduceres med en Tredjedel. Den kvindelige Lærerkraft, som er den overvejende ved disse Skoler, arbejder og kan arbejde for en mindre Løn end de mandlige Lærere; ikke desto mindre ere de økonomiske Forhold for Pigeskolernes Bedkommende i høj Grad trykkede. Dette Forslag vilde formentlig her aabne en Udvej for Gennemførelsen af Pensioneringen ved disse Skoler, en Sag, for hvilken der, som bekendt, i de senere Aar er arbejdet ivrigt. Antallet af dimissionsberettigede Pigeskoler udgjorde for 1893—94 22. Hvorvel Udvalget paa dette Punkt har savnet Materiale til Beregning af den Udgift, Forslagets Anvendelse paa disse Skoler vil paaføre Statskassen, mener man at kunne Sandheden temmelig nær ved at anslaa den samlede Sum til ca. 28,000 Kr., af hvilket Beløb omtrent 4,000 Kr. ville medgaa til at støtte Pensioneringen. Staten yder for Tiden et Tilskud til 9 af disse Skoler med i alt 5,800 Kr.